

Ukrcaj pomoraca u nacionalnoj plovidbi

Kardum, Josip

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:798447>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORII

Sveučilište u Zadru

Pomorski odjel

Sveučilišni prijediplomski studij

Nautika i tehnologija pomorskog prometa

Josip Kardum

Ukrcaj pomoraca u nacionalnoj plovidbi

Završni rad

Zadar, 2023.

Sveučilište u Zadru

Pomorski odjel - Nautički odsjek

Preddiplomski sveučilišni studij Nautike i tehnologije pomorskog prometa
(jednopedmetni-izvanredni)

Ukrcaj pomoraca u nacionalnoj plovidbi

Završni rad

Student/ica:

Josip Kardum

Mentor/ica:

Doc. dr. sc. Ana Gundić

Komentor/ica:

Prof. dr. sc. Dino Županović

Zadar, 2023.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Josip Kardum**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Ukrcaj pomoraca u nacionalnoj plovidbi** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 27. studenog 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRAVNI OKVIR	2
3. UKRCAJ POMORACA U NACIONALNOJ PLOVIDBI	15
3.1. Inspeksijski nadzor nad primjenom Konvencije o radu pomoraca iz 2006. godine	16
3.2. Odredbe kolektivnog ugovora	17
4. ANALIZA UKRCANIH POMORACA U NACIONALNOJ PLOVIDBI U RAZDOBLJU OD 2018. DO 2022. GODINE	19
5. Zaključak	29
Popis literature:	30
Popis slika:	31
Popis tablica:	31
Popis grafova:	31
Sažetak	31

1. UVOD

U radu je obrađena tema ukrcaja pomoraca u nacionalnoj plovidbi, odnosno postupak ukrcaja i iskrcaja. U radu su navedena prava i obveze pomoraca koja se odnose na rad, uloga pomoraca pri zapošljavanju te dužnosti broдача.

Rad je podijeljen u pet poglavlja.

Uvodni dio je prvo poglavlje.

U drugom poglavlju analiziran je zakonski okvir koji se odnosi na ukrcaj pomoraca u nacionalnoj plovidbi, u Republici Hrvatskoj. Poseban naglasak stavljen je na Pomorski zakonik koji se može povezati s raznim pravilnicima, uredbama i uputama. Ostali važni pravilnici koji se odnose na ovaj rad su Pravilnik o pomorskim knjižicama i odobrenjima za ukrcavanje, te postupcima i načinu prijave i odjave pomoraca na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje, Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca, Pravilnik o najmanjem broju članova posade za sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti te Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brođica i jahti. Rad pomoraca te njihova prava i obveze regulirane su Konvencijom o radu pomoraca iz 2006. godine i Kolektivnim ugovorom za pomorce na brodovima koji obavljaju prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine: 93/23) [1] ili Kolektivni ugovor za hrvatske pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi (Narodne novine: 21/23) [2]. U ovom poglavlju je opisan primjer putničkog brođa u nacionalnoj plovidbi gdje su navedeni uvjeti koji isti mora ispuniti da bi bio sposoban za plovidbu temeljem minimalnog brođa članova posade i svjedodžbe koje pomorci moraju imati.

U trećem poglavlju analizirane su kategorije plovidbe, procedure koje se odnose na ukrcaj odnosno iskrcaj pomorca te aplikacije koje se koriste. Objašnjene su i dužnosti broдача te inspekcijски nadzor nad primjenom Konvencije o radu pomoraca 2006. godine. U ovom poglavlju naglasak je stavljen na Kolektivni ugovorom za pomorce.

U četvrtom napravljena je analiza brođa ukrcanih pomoraca u nacionalnoj plovidbi, u razdoblju od 2018. godine do 2022. godine. Svaka godina je pojedinačno obrađena i uspoređena s prethodnom godinom.

Posljednje, peto poglavlje je zaključno.

2. PRAVNI OKVIR

U Republici Hrvatskoj radni uvjeti pomoraca, njihova prava i obveze definirani su Pomorskim zakonikom (Narodne novine: 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19) [3], Pravilnikom o pomorskim knjižicama i odobrenjima za ukrcavanje, te postupcima i načinu prijave i odjave pomoraca na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje (Narodne novine: 112/16, 17/19) [4], Pravilnikom o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca (Narodne novine: 130/13, 45/14, 124/15, 72/16) [5], Pravilnikom o najmanjem broju članova posade za sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti (Narodne novine: 63/07, 76/11, 46/13, 104/15, 31/16, 83/16) [6], te Pravilnikom o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti (Narodne novine: 93/07, 107/14, 124/15, 72/16) [7].

U Glavi VIII Pomorskog zakonika navedene su odredbe koje se odnose na posadu broda, odnosno pomorce u nacionalnoj i međunarodnoj plovidbi. Odredbe ovog dijela Pomorskog zakonika odnose se na doprinose za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, posredovanje pri zapošljavanju, odgovornost za smrt ili tjelesnu ozljedu te troškove povratnog putovanja pomorca. Propisane su i odredbe koje se odnose na izobrazbu, stjecanje zvanja pomoraca i izdavanje pomorskih knjižica. U ovom dijelu važno je istaknuti da Pomorski zakonik, međunarodni ugovori koji su sklopljeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske te kolektivni ugovor za pomorce imaju prednost pred odredbama Zakona o radu. Prema odredbi ovog Pomorskog zakonika radni, životni i socijalni uvjeti pomoraca primjenjuju se odredbe Kolektivnog ugovora za pomorce. Republika Hrvatska je 2010. godine usvojila Konvenciju o radu pomoraca iz 2006. godine (Maritime Labour Convention - MLC), a time je preuzela obvezu da se postojeći zakoni i podzakonski akti usklade s istom. Konvencija o radu pomoraca je usvojena u okviru Međunarodne organizacije rada (International Labour Conference - ILO), a u Republici Hrvatskoj se primjenjuje od 20. kolovoza. 2013 godine. Temeljem Konvenciju o radu pomoraca izglasan je Pravilnik o primjeni Konvencije o radu pomoraca iz 2006. godine, na brodovima hrvatske državne pripadnosti (Narodne novine: 122/16, 42/19) [8]. Navedenim Pravilnikom definirani su pojmovi *pomorac* i *brodar*. Pojam pomorac predstavlja svaku osobu koja je zaposlena na brodu na koji se primjenjuju odredbe IMO MLC 2006, dok pojam brodar označava vlasnika broda ili drugu organizaciju ili osobu, koja je preuzela

odgovornost za upravljanje brodom. To podrazumijeva i preuzimanje obveza i odgovornosti u skladu s ILO MLC 2006.

Prema Pravilniku brodar je dužan održavati financijsko jamstvo u slučaju napuštanja pomorca. Prema članku 3. Pravilnika smatra se da je pomorac napušten ako su uvjeti iz Konvencije o radu iz 2006. godine ili ugovora o radu prekršeni, a brodar ne omogući povratno putovanje pomorca ili je ostavio pomorca bez osnovnih uvjeta (hrane, pitke vode, smještaja, medicinske skrbi, goriva za ostanak na brodu) ili neisplata plaća u razdoblju duljem od dva mjeseca. Brodar je dužan održavati osiguranje ili drugo financijsko jamstvo koje će pomorcu osigurati pomoć u slučaju napuštanja. Osiguranje treba obuhvaćati sljedeće:

“a) neisplaćene plaće i ostala prava koja brodar treba isplatiti pomorcu prema ugovoru o radu, kolektivnim ugovorom ili nacionalnim zakonodavstvom, uz ograničenje na četiri mjeseca svih neisplaćenih plaća i četiri mjeseca svih neisplaćenih potraživanja;

b) opravdane troškova pomorca koji uključuju: troškove povratnog putovanja (u pravilu zrakoplovom), hranu i smještaj od trenutka iskrcanja s broda do povratka u mjesto prebivališta, potrebnu medicinsku skrb, otprema i prijevoz osobnih stvari pomorca i sve druge neophodne troškove ili davanja koja su nastala od trenutka napuštanja pomorca;

c) osnovne potrebe pomorca, koje uključuju: hranu, odjeću (kada je ista potrebna), smještaj, zalihe pitke vode, neophodno gorivo za opstanak na brodu, potrebnu medicinska skrb i sve druge neophodne troškove ili davanja koja su nastala od trenutka napuštanja pomorca do njegovog dolaska u mjesto prebivališta.” [8]

Također, Pravilnikom je obuhvaćena i dužnost brodara koja se odnosi na održavanje osiguranja ili financijskog jamstva za pokriće ugovornih potraživanja pomoraca. Potraživanje se odnosi na smrt ili tjelesnu invalidnost koja je posljedica ozljede na radu ili bolesti.

Dokument o osiguranju ili financijskom jamstvu mora nalazi se na brodu, na mjestu vidljivom pomorcima, a obuhvaća sljedeće informacije:

“a) ime broda,

b) luka upisa broda,

c) pozivni znak broda,

d) IMO broj broda,

e) naziv i adresa pružatelja financijskog jamstva,

f) kontakt podaci osoba odgovornih za postupanje sa ugovornim zahtjevima pomoraca,

g) naziv broдача,

h) razdoblje valjanosti financijskog jamstva, te

i) potvrdu pružatelja osiguranja ili drugog financijskog jamstva da financijsko jamstvo ispunjava zahtjeve Standarda A2.5.2 ILO MLC 2006.” [8]

U slučaju prestanka osiguranja prije isteka valjanosti istog brodar će obavijestiti pomorce koji se nalaze na brodu. Osiguranje ili financijsko jamstvo može prestati prije isteka valjanosti istog samu u slučaju kad osiguratelj obavijesti Ministarstvo 30 dana prije.

Pravilnici koji uz zakone reguliraju rad pomoraca su:

- Pravilnik o pomorskim knjižicama i odobrenjima za ukrcavanje, te postupcima i načinu prijave i odjave pomoraca na obvezno zdravstveno i mirovinsko osiguranje;
- Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca;
- Pravilnik o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brođica i jahti;
- Pravilnik o najmanjem broju članova posade za sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti.

Pravilnikom o pomorskim knjižicama i odobrenjima za ukrcavanje, te postupcima i načinu prijave i odjave pomoraca na obvezno zdravstveno i mirovinsko osiguranje definirano je da Pomorsku knjižicu može posjedovati pomorac, koji je hrvatski državljani i koji je ukrcan na brod hrvatske ili strane državne pripadnosti. Pomorska knjižica izdaje se pomorcu s navršениh 16 godina života, uz uvjet da posjeduje valjanu liječničku svjedodžbu. Pomorsku knjižicu izdaje nadležna Lučka kapetanija prema mjestu prebivališta pomorca. Pomorskom knjižicom pomorac dokazuje identitet i trajanje pomorske službe, a u nju se upisuje svaki ukrcaj, odnosno iskrcaj.

Odobrenje za ukrcaj se pod istim uvjetima izdaje stranim državljanima koji se ukrcavaju na brodove hrvatske pripadnosti.

Pravilnikom o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca definirani su programi izobrazbe, stručna spremu, zvanja te uvjeti za stjecanje svjedodžbi o osnovnoj i dopunskoj osposobljenosti.

“Zvanja pomoraca u službi palube su:

- zapovjednik broda
- prvi časnik palube
- časnik plovidbene straže

- stariji član posade koji čini dio plovidbene straže
- član plovidbene straže

Zvanja pomoraca u službi stroja su:

- upravitelj stroja
- drugi časnik stroja
- časnik plovidbene straže u strojarnici
- časnik elektrotehnike
- stariji član posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici
- član plovidbene straže u strojarnici,
- brodski električar.“ [5]

Za svako navedeno zvanje pravilnik propisuje osnovne osposobljenosti razlikujući STCW od nacionalnih ovlaštenje uzimajući u obzir izobrazbu, obrazovanje, plovidbenu službu, godine života pomorca.

“Svjedodžbe u službi palube:

- zapovjednik broda od 3.000 BT ili većeg (STCW II/2, točke 1-2),
- prvi časnik palube na brodu od 3.000 BT ili većem (STCW II/2, točke 1-2),
- zapovjednik broda do 3.000 BT (STCW II/2, točke 3-4),
- prvi časnik palube na brodu do 3.000 BT (STCW II/2, točke 3-4),
- časnik plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem (STCW II/1),
- zapovjednik broda do 500 BT u priobalnoj plovidbi (STCW II/3, točke 5-6),
- časnik plovidbene straže na brodu do 500 BT u priobalnoj plovidbi (STCW II/3, točke 3-4),
- stariji član posade koji čini dio plovidbene straže (STCW II/5),
- član posade koji čini dio plovidbene straže (STCW II/4),
- zapovjednik broda do 200 BT u nacionalnoj plovidbi (HR II/2),
- zapovjednik broda do 50 BT u nacionalnoj plovidbi (HR II/1),
- zapovjednik ribarskog broda u velikoj obalnoj plovidbi (R-HR VI/4),
- časnik odgovornog za plovidbenu stražu na ribarskom brodu u velikoj obalnoj plovidbi (R-HR VI/3),
- zapovjednik ribarskog broda u maloj obalnoj plovidbi (R-HR VI/2),
- zapovjednik ribarskog broda u nacionalnoj plovidbi i ZERP-u (R-HR VI/1).” [5]

“Svjedodžbe u službi stroja:

- upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3000 kW ili jačim (STCW III/2, točke 1-2),
- drugi časnik stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3.000 kW ili jačim (STCW III/2, točke 1-2),
- drugi časnik stroja na brodu sa strojem porivne snage do 3.000 kW (STCW III/3),
- upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage do 3000 kW (STCWIII/3),
- časnik stroja odgovoran za stražu u strojarnici sa strojem porivne snage od 750 kW ili jačim (STCW III/1),
- časnik elektrotehnike (STCW III/6),
- stariji član posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici (STCW III/5),
- član posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici (STCW III/4),
- brodski električar (STCW III/7),
- upravitelj stroja sa strojem porivne snage do 1500 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/6),
- časnik stroja odgovoran za stražu u strojarnici sa strojem porivne snage do 1500 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/5),
- upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage do 750 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/4),
- brodski mehaničar (HR III/1),
- upravitelj stroja na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 1500 kW (R-HR VI/7),
- časnik stroja odgovornog za stražu u strojarnici na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 750 kW (R-HR VI/6),
- upravitelj stroja na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 500 kW (R-HR VI/5).”[5]

Pomorac koji posjeduje svjedodžbu višeg zvanja može se ukrcati na brod na radno mjesto nižeg zvanja prema tablici priznavanja svjedodžbi (Tablica 1.i 2.)

Služba palube	Svjedodžba o osposobljenosti nižeg zvanja																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Zapovjednik broda od 3000 BT ili većeg (STCW II/2)	1	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Prvi časnik palube na brodu od 3000 BT ili većem (STCW II/2)	2		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Zapovjednik broda do 3000 BT (STCW II/2)	3			√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Prvi časnik palube na brodu do 3000 BT (STCW II/2)	4				√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Časnik plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većima (STCW II/1)	5					√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Zapovjednik broda do 500 BT u priobalnoj plovidbi (STCW II/3)	6						√	√	√	√	√	√	√	√	√			
Časnik odgovoran za plovidbenu stražu na brodu do 500 BT u priobalnoj plovidbi (STCW II/3)	7							√	√	√	√				√			
Zapovjednik broda do 200 BT u nacionalnoj plovidbi (HR II/2)	8								√	√	√				√			
Zapovjednik broda do 50 BT u nacionalnoj plovidbi (HR II/1)	9									√	√							
Stariji član posade koji čini dio plovidbene straže (STCW II/5)	10										√							
Član posade koji čini dio plovidbene straže (STCW II/4)	11																	
Zapovjednik ribarskog broda u velikoj obalnoj plovidbi (R-HR VI/4)	12					√	√	√	√	√	√		√	√	√			
Časnik odgovoran za plovidbenu stražu na ribarskom brodu u velikoj obalnoj plovidbi (R-HR VI/3)	13							√	√	√	√			√	√			
Zapovjednik ribarskog broda u maloj obalnoj plovidbi (R-HR VI/2)	14								√	√	√				√			
Zapovjednik ribarskog broda u nacionalnoj plovidbi i ZERP-u (R-HR VI/1)	15								√	√	√							
Časnik odgovoran za sigurnosnu zaštitu broda (STCW VI/5)	16																√	√
Osnovni program sigurnosne zaštite broda (STCW VI/6-1)	17																	
Posebni program sigurnosne zaštite za pomorce imenovane za sigurnosne dužnosti (STCW VI/6-2)	18																	

Tablica 1. Priznavanje svjedodžbi o osposobljenosti nižeg zvanja u službi palube

Izvor-Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca

Služba stroja	Svjedodžba o osposobljenosti nižeg zvanja												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3000 kW ili jačim (STCW III/2)	1		√	√	√	√	√	√	√	√	√		
Drugi časnik stroja na brodu sa strojem porivne snage od 3000 kW ili jačim (STCW III/2)	2			√	√	√	√	√	√	√	√		
Upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage do 3000 kW (STCW III/3)	3				√	√	√	√	√	√	√		
Drugi časnik stroja na brodu sa strojem porivne snage do 3000 kW (STCW III/3)	4					√	√	√	√	√	√		
Časnik stroja odgovoran za stražu u strojarnici sa strojem porivne snage od 750 kW ili jačim (STCW III/1)	5						√	√	√	√	√		
Upravitelj stroja sa strojem porivne snage do 1500 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/6)	6							√	√	√	√		
Časnik stroja odgovoran za stražu u strojarnici sa strojem porivne snage do 1500 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/5)	7								√	√	√		
Upravitelj stroja na brodu sa strojem porivne snage do 750 kW u nacionalnoj plovidbi (HR III/4)	8									√	√		
Stariji član posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici (STCW III/5)	9										√		
Član posade koji čini dio plovidbene straže u strojarnici (STCW III/4)	10												
Časnik elektrotehnike (STCW III/6)	11												√
Brodski električar (STCW III/7)	12												
Upravitelj stroja na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 1500 kW (R-HR VI/7)	13						√	√	√	√	√		
Časnik stroja odgovoran za stražu u strojarnici na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 1500 kW (R-HR VI/6)	14								√	√	√		
Upravitelj stroja na ribarskom brodu sa strojem porivne snage do 1500 kW (R-HR VI/7)	15								√	√	√		

Tablica 2. Priznavanje svjedodžbi o osposobljenosti nižeg zvanja u službi stroja

Izvor-Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca

Pravilnikom o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti definirano je da ovlaštena medicina rada pregledom pomorca izdaje liječničku svjedodžbu, prema službi pomorca na brodu - paluba, stroj, GMDSS ili ostale službe.

Ocjena sposobnosti može biti:

- sposoban
- sposoban uz ograničenje
- privremeno nesposoban
- trajno nesposoban
- i ocjena sposobnosti nije dana.

Pravilnikom o najmanjem broju članova posade za sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti definirano je da minimalni broj članova posade određuje Kapetanija luke upisa broda izdavanjem Uvjerenja o najmanjem broju članova posade. Uvjeti temeljem kojih se određuje minimalni broj članova posade su sljedeći:

1. Namjena broda:
 - a) teretni brod
 - b) ribarski brod
 - c) tankeri
 - d) putnički i RO-RO putnički brodovi
2. Bruto tonaža
3. Snaga porivnog uređaja
4. Kategorija plovidbe

Nadalje, propisane su obvezne svjedodžbe o osposobljenosti i dopunskoj osposobljenosti koje pomorac mora posjedovati za pojedina radna mjesta.

Primjer putničkog broda Equator

Iz Uvjerenje o najmanjem broju članova posade izdanog od strane LK Zadar naveden je najmanji broja članova posade za sigurnu plovidbu u kategoriji putničkog broda Equator. Kategorija plovidbe broda je 6. nacionalna obalna plovidba, bruto tonaža broda 352, snaga porivnog stroja 588 kw pa slijedom tih vrijednosti brod mora imati sljedeće članove posade sa svjedodžbama o osposobljenosti i dopunskoj osposobljenosti:

Zapovjednik sa sljedećim svjedodžbama:

- a) "svjedodžba o osposobljenosti za zapovjednika broda do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi,
- b) svjedodžba o osposobljenosti za radiooperatera sa ograničenom ovlasti,
- c) svjedodžba o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu,
- d) svjedodžba o osposobljenosti za pružanje medicinske prve pomoći,
- e) svjedodžba o osposobljenosti za gašenje požara,
- f) svjedodžba o osposobljenosti za rukovanju brodicom za spašavanje i spasilačkom brodicom, osim brze spasilačke brodice." [6]

Dva člana plovidbene straže sa sljedećim svjedodžbama:

- a) "svjedodžba o osposobljenosti za člana posade koji čini dio plovidbene straže,
- b) svjedodžba o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu." [6]

Mornar sa sljedećim svjedodžbama:

- a) "mornar s potvrđnicom o dopunskoj osposobljenosti za postupke u slučaju opasnosti na brodu ili svjedodžbom o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu."

Upravitelj stroja sa sljedećim svjedodžbama:

- a) "svjedodžba o osposobljenosti za upravitelja stroja sa strojem porivne snage do 750 kW u nacionalnoj plovidbi.
- b) svjedodžba o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu." [6]

Kada Zapovjednik posjeduje odgovarajuću svjedodžbu za upravitelja stroja te je ukrcan u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj na brodu na brod se ukrcava još jedan član posade koji posjeduje svjedodžbu o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu. Ukrcani članovi posade moraju imati valjanu Svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti. BT broda je preko 100 BT pa Zapovjednik, Upravitelj stroja i svi časnici moraju imati svjedodžbu Mjere sigurnosti na putničkom brodu.

REPUBLIKA HRVATSKA
REPUBLIC OF CROATIA

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE
MINISTRY OF THE SEA, TRANSPORT AND INFRASTRUCTURE

LUČKA KAPETANIJA ZADAR
HARBOUR MASTER'S OFFICE ZADAR

UVJERENJE O NAJMANJEM BROJU ČLANOVA POSADE
MINIMUM SAFE MANNING CERTIFICATE

Izdano sukladno Pravilniku o najmanjem broju članova posade za sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti ("Narodne novine", br. 63/2007, 76/2011, 46/2013, 104/2015) i Međunarodnoj konvenciji o zaštiti ljudskog života na moru 1974, kako je izmijenjena i dopunjena, poglavlje V pravilo 14/2.

issued under the provisions of Ordinance on Minimum Safe Manning (Official Gazette, 63/2007, 76/2011, 46/2013, 104/2015) and International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended, Chapter V Regulation 14/2

Ime broda Name of Ship	EQUATOR
Pozivni znak Call Sign	9A4127
IMO broj IMO Number	8523541
Nacionalni identifikacijski broj National Identification Number	16370
Luka upisa Port of Registry	ZADAR
Bruto tonaža Gross Tonnage	352
Snaga porivnog uređaja (kW) Main propulsion power	588
Tip broda Type of Ship	PUTNIČKI BROD Passenger ship
Stupanj automatizacije Grade of Automation	AUT3 dodjeljuje se brodu ukoliko ukupna snaga porivnih strojeva ne prelazi 1500 kW, a stupanj automatizacije je takav da se u strojarnici ne zahtjeva stalna služba nadzora is to be assigned to a ship having total machinery output not exceeding 1500 kW and automation level requiring unattended machinery spaces
Kompanija kako je definirana ISM kodeksom Operating Company as defined in the ISM Code	
Kategorija plovidbe Navigation Area	nacionalna obalna plovidba NATIONAL COASTAL SERVICE

Slika 1. Uvjerenje o najmanjem broju članova posade - prva strana. Izvor - vlasnik broda

OVIME SE POTVRĐUJE da se brod naveden u ovom Uvjeranju smatra sigurnim za plovidbu ako tijekom plovidbe u gore navedenom području ima ukrcan broj članova posade ne manji od onog navedenog u sljedećoj tablici.

THIS IS TO CERTIFY that the ship named in this Certificate is considered to be safely manned if whenever it proceeds at sea in the above mentioned navigation areas and carries not less than the number of crew members given in the following table,

Zvanje Capacity	Svjedodžba (STCW ili HR pravilo) Certificate (STCW or HR regulation)	Broj osoba Number of persons
Zapovjednik broda Master of a ship	II/3	1
Član plovidbene straže Rating forming a part of the navigational watch	II/4	2
Upravitelj stroja Chief engineer officer	HR III/4	1
Mornar Deck rating	VI/1	1

Posebni zahtjevi ili uvjeti

Special requirements or conditions, if any:

Kada zapovjednik broda ima i odgovarajuću svjedodžbu o osposobljenosti za službu upravljanja brodskim strojnim pogonom, tada na brodu ne mora biti poseban upravitelj stroja, ali umjesto njega na brodu mora biti jedan član posade sa svjedodžbom o dopunskoj osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu.

Izdano u: ZADAR

Issued at:

Klasa: 342-14/18-01/61

Class:

Urbroj: 530-04-4-3-18-3

No:

Dana: 2018/05/09

On:

Vrijedi do: Nema vremenskog ograničenja

Expiry date: No time limit

LUČKI KAPETAN

HARBOUR MASTER

Rukavina Alen

Slika 2. Uvjerenje o najmanjem broju članova posade - druga strana. Izvor -vlasnik broda

REPUBLIKA HRVATSKA
REPUBLIC OF CROATIA

UPISNI LIST
CERTIFICATE OF REGISTRY

IME BRODA <i>Name of Ship</i>			OZNAKA BRODA <i>Designation of Ship</i>	LUKA UPISA <i>Port of registry</i>
EQUATOR			n/a	LK ZADAR
POZIVNI ZNAK <i>Call sign</i>	MMSI BROJ <i>MMSI Number</i>	IMO BROJ <i>IMO Number</i>	NACIONALNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ <i>Official number</i>	CFR BROJ <i>CFR Number</i>
9A4127	238330340	8523541	16370	n/a
BRODOGRADILIŠTE <i>Shipyards</i>			DRŽAVA GRADNJE <i>State of built</i>	GODINA GRADNJE <i>Year of built</i>
ODISEJ PROIZVODNJA I POPRAVAK BRODOVA, KAŠTEL GOMILICA			Hrvatska Croatia	2017
DULJINA (m) <i>Length (m)</i>	ŠIRINA (m) <i>Breadth (m)</i>	VISINA (m) <i>Depth (m)</i>	GAZ (m) <i>Beam (m)</i>	NOSIVOST (t) <i>Deadweight (t)</i>
39,06	8	3,53	2387	55,75
PRETHODNO IME <i>Previous name</i>	ZASTAVA <i>Flag</i>	VRSTA BRODA <i>Vessel type</i>	BRUTO TONAŽA <i>Gross tonnage</i>	NETO TONAŽA <i>Net tonnage</i>
EQUATOR	Hrvatska Croatia	PUTNIČKI BROD Passenger ship	352	134
VRSTA PORIVA <i>Propulsion type</i>		MODEL MOTORA <i>Propulsion model</i>	UKUPNA SNAGA (kW) <i>Total power (kW)</i>	
motor s unutarnjim izgaranjem internal combustion engine		PENTA	588,0000	
VLASNIK / OWNER				
Naziv ili ime; Adresa sjedišta ili prebivališta / <i>Name and business address</i>			OIB <i>Personal ID number</i>	IMO broj <i>IMO number</i>
ADRIATIC CRUISE COMPANY d.o.o.; Figurica 3, 23250 Kolan, Hrvatska			88036595045	n/a
Udjeli <i>Shares</i>			1/1	
KOMPANIJA / COMPANY				
Naziv ili ime; Adresa sjedišta ili prebivališta / <i>Name and business address</i>			OIB <i>Personal ID number</i>	IMO broj <i>IMO Number</i>
BRODAR / OPERATOR				
Naziv ili ime; Adresa sjedišta ili prebivališta / <i>Name and business address</i>				OIB <i>Personal ID number</i>

KLASA / *Class*: UP/I-342-11/20-01/194
URBROJ / *Ref. No*: 530-04-7-5-20-3

Izdano u:
Issued at: Zadar

Dana:
On: 18.3.2020. 9:34:11

<https://mmpi.gov.hr/>

1/1

OK TP0610-4, rev.2

Slika 3. Upisni list. Izvor -vlasnik broda

SVJEDODŽBA O SPOSOBNOSTI BRODA ZA PLOVIDBU

Ovoj svjedodžbi mora biti priložen Popis podataka br.:

07-035559/077633

REPUBLIKA HRVATSKA

Izdana na temelju Pomorskog zakonika u ime Vlade REPUBLIKE HRVATSKE od HRVATSKOG REGISTRA BRODOVA

Br 10-080379/000001

Ime broda	Broj ili znak raspoznavanja	Bruto tonaža	Godina gradnje	
EQUATOR	9A4127	352	2017	
Luka upisa	Naziv i sjedište brodovlasnika / brodarka "			
Zadar	ADRIATIC CRUISE COMPANY D.O.O., 23250 KOLAN, Figurica 3, REPUBLIKA HRVATSKA			
Snaga porivnih strojeva (kW)	Broj putnika	Područje plovidbe		
588	36	6 Nacionalna obalna plovidba		
Oznaka automatizacije	Najveći dopušteni broj osoba na brodu	Duljina (m)	HRB broj	IMO broj
AUT3	47	31.77	16370	8523541
Tip broda "	Putnički brod			

Dodijeljeno nadvođe je: 1151 mm, mjereno od gornjeg ruba linije palube koja se nalazi: 0 mm, ispod gornjeg ruba palube na boku broda.

POSVJEDOČUJE SE:

- da je brod pregledan sukladno zahtjevima Dijela I. Pravila za statutaru certifikaciju pomorskih brodova.
- da je pregledom utvrđeno da je stanje strukture, strojeva i opreme zadovoljavajuće i da brod za navedenu namjenu (tip) i područje plovidbe udovoljava primjenjivim zahtjevima Pravila za tehnički nadzor pomorskih brodova koja se odnose na:
 - Čvrstoću konstrukcije i vodonepropusnost svih bitnih dijelova trupa i njegovih privjesaka
 - Sigurnost i pouzdanost porivnog stroja i sustava kormilarenja, te onih uređaja i pomoćnih sustava koji služe za uspostavljanje i održavanje temeljnih uvjeta na brodu uključujući kotlove, posude pod tlakom i automatizaciju "
 - Stabilitet, pregrađivanje i nadvođe "
 - Protupožarnu zaštitu, pomagala za navigaciju, sredstva za signalizaciju i opremu za spašavanje "
 - Zaštitu pri radu i smještaj posade "
 - Prijevoz putnika/prijevoz-tereta "
 - Sprečavanje onečišćenja pomorskog okoliša uljem, smećem i fekalijama "
 - Sprečavanje onečišćenja zraka "
 - Radioopremu "
 - Sustav upravljanja sigurnošću "

NAPOMENA: za posebne uvjete / izuzeća vidi sljedeću stranicu

Datum završetka pregleda temeljem kojeg se izdaje svjedodžba : 2017-05-20

Svjedodžba vrijedi do: 2022-05-20

uz uvjet da se unutar ovog vremenskog razdoblja obavljaju godišnji/medupregled/periodični " pregledi u skladu sa zahtjevima Pravila za statutaru certifikaciju pomorskih brodova.

Izdana u: Splitu

Datum: 2020-03-18

Ime i potpis:

Gojko Bonadić, dipl. ing.

M.P.

1) Nepotrebno precrtati

2) Upisati isključivo definiciju iz Pravila, Dio 1., Odljčak 1., Poglavlje 4.

Slika 4. Svjedodžba o sposobnosti broda za plovidbu. Izvor -vlasnik broda

3. UKRCAJ POMORACA U NACIONALNOJ PLOVIDBI

Prema Naredbi o kategorijama plovidbe pomorskih brodova (Narodne novine: 46/06,48/08) [9] razlikuju se sljedeće kategorije plovidbe:

- neograničena plovidba
- velika obalna plovidba
- mala obalna plovidba
- obalna plovidba Jadranskim morem
- nacionalna plovidba
- nacionalna obalna plovidba
- nacionalna priobalna plovidba
- lokalna plovidba.

U nastavku teksta definirani su pojmovi nacionalna plovidba, nacionalna obalna plovidba, nacionalna priobalna plovidba i lokalna plovidba:

- *nacionalna plovidba* – plovidba unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske i vodama koje su pristupačne s mora.
- *nacionalna obalna plovidba* – plovidba unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske i vodama koje su pristupačne s mora. U vremenskom razdoblju od 1. travnja do 31. listopada ovo područje plovidbe se proširuje na plovidbu 1,5 Nm od polazne crte u smjeru gospodarskog pojasa te na plovidbu Viškim kanalom do otoka Visa i Biševa te uz navedene otoke ne udaljavajući se više od 1,5 Nm od njihovih obala.
- *nacionalna priobalna plovidba* – plovidba zaštićenim područjima unutarnjih morskih voda Republike Hrvatske i vodama koje su pristupačne s mora; i to: Fažanskim, Zadarskim, Srednjim, Pašmanskim, Vrgadskim, Murterskim, Šibenskim, Splitskim, Bračkim, Hvarskim, Neretvanskim, Stonskim i Koločepskim kanalom i Pirovačkim zaljevom.
- *lokalna plovidba* – plovidba povezanim lučkim bazenima koji predstavljaju jedinstvenu geografsku i prometnu cjelinu, lukama, zaljevima (Limskim, Raškim, Kaštelanskim i Klek – Neumskim zaljevom, Rijekom dubrovačkom, Prokljanskim jezerom uključujući ušće rijeke Krke do rta Jadrija), jezerima, kao i rijekama hrvatskog Jadranskog sliva do granice do koje su one plovne s morske strane.” [9]

Postupak ukrcanja odnosno iskrcanja pomorca provodi se putem Popisa posade, pomorske knjižice pomorca i Hrvatskog integriranog pomorskog informacijskog sustava (u daljnjem tekstu: CIMIS) CIMIS (*Croatian Integrated Maritime Information System*) je informacijski sustav kojim se osigurava elektroničko poslovanje u prihvatu i otpremi brodova između korisnika sustava u Republici Hrvatskoj i razmjena podataka sa SafeSeaNet sustavom.

Podatke u CIMIS sustav unosi ovlaštenu djelatnik Lučke kapetanije, odnosno Lučke ispostave koja je nadležna prema luci u kojoj se brod trenutno nalazi. Djelatnik Lučke kapetanije dužan je provjeriti osnovne osposobljenosti, dopunske osposobljenosti i liječničku svjedodžbu pomorca u sustavu pomorskih knjižica i svjedodžbi te datum isteka istih. Po završetku provjere djelatnik ovjerava ukrcanj u popis posade i pomorsku knjižicu te ukrcanj unosi u CIMIS sustav. Popis posade izdaje nadležna Lučka kapetanija prema luci upisa broda.

Zapovjednik broda ukrcava odnosno iskrcava posadu, a zapovjednika vlasnik broda. Prilikom ukrcanja u CIMIS aplikaciju kreiranjem nove plovidbe pomorca unosi se ime broda na koji se pomorac ukrcava, radno mjesto, luka ukrcanja i datum ukrcanja. Kod iskrcanja se unosi luka iskrcanja i datum iskrcanja.

3.1. Inspekcijski nadzor nad primjenom Konvencije o radu pomoraca iz 2006. godine

Brodar je dužan osigurati, odnosno ukrcati na brod dovoljan broj članova posade za sigurnu plovidbu broda. Ukrcanj dovoljnog broja članova posade sa potrebnim ovlaštenjima omogućuje nesmetano obavljanje dužnosti. Također, brodar je dužan osigurati posadi broda radne i životne uvjete na brodu, plaću, godišnji odmor, medicinsku skrb, repatrijaciju pomorca. Pravni zastupnik brodara na brodu je zapovjednik broda.

Inspekcijski nadzor brodova u nadležnosti je inspektora sigurnosti plovidbe, ovlaštenih djelatnika Ministarstva i Lučkih kapetanija. Inspekcijski nadzor može biti osnovni, prošireni, detaljni i po prijavi - havarije. Sposobnost broda za plovidbu definirana je člankom 76. Pomorskog zakonika.

U slučaju kada inspektor sigurnosti primijeti nepoštivanje Konvencije o radu pomoraca iz 2006. godine, Lučka kapetanija izdaje rješenje o iskrcanju pomorca, na njegov zahtjev, a prema članku 177.a Pomorskog zakonika. Ukoliko iskrcanjem pomorca ili više njih broj članova posade bude manji od minimalnog propisanog inspektor sigurnosti plovidbe primjenom članka 76. stavak 3. točka 1. Pomorskog zakonika zabranit će isplovljenje broda kodom 30. izdati prekršajni nalog

prema članku 998. istog zakonika. “Ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da brod nije sposoban za plovidbu propisana je novčana kazna u iznosu od 5.000,00 do 250.000,00 kuna“. Zabrana isplavljenja broda ukida se kada vlasnik ukrci minimum članova posade i obavi ponovni inspekcijski pregled od strane inspektora sigurnosti plovidbe. Kod inspekcijskog pregleda broda inspektor ispunjava: Zapisnik A, Zapisnik B, Prekršajni nalog te po potrebi izdaje Rješenje o zabrani isplavljenja broda i Rješenje o uklanjanju nedostataka.

Zapisnik A sadrži podatke o:

- Podaci o brodu, ime, vrsta, luka upisa, IMO broj, pozivni znak, nosivost i godina gradnje
- Podaci o vlasniku
- Podaci o brodaru
- Podaci o zapovjedniku
- Svjedodžbe broda
- Podaci o zadnjem tehničkom pregledu

U zapisnik B inspektor upisuje prirodu nedostatka sa pozivom na propis, tehnička pravila ili konvencije i poduzete mjere.

Prekršajnim nalogom određuje se visina kazne.

Članak 117a. Pomorskog zakonika stavak 1. odnosi se na napuštanje pomorca od strane brodaru odnosno kršenje Konvencije o radu pomoraca iz 2006. godine (pomorac ostavljen bez potrebnog uzdržavanja, zaliha hrane i pitke vode, goriva, medicinske skrbi ili je brodar prekinuo veze s pomorcem). Stavak 2. istog članka odnosi se na zabranu isplavljenja broda, ako je broj članova posade manji od minimalnog propisanog.

3.2. Odredbe kolektivnog ugovora

Kolektivni ugovor za pomorce na brodovima koji obavljaju prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu potpisan je između Sindikata pomoraca Hrvatske i Hrvatske udruge brodaru - Mare Nostrum te se odnosi na pomorce državljanu Republike hrvatske i pomorce državljanu članicu Europskog gospodarskog pojasa koji plove na brodovima u linijskom obalnom pomorskom prometu i na snazi je od 1. rujna. 2023. godine. Ugovorom su definirana prava i obveze pomoraca.

Pomorac se zapošljava Ugovorom o radu u pisanom obliku koji se sklapa na neodređeno vrijeme, a prema Zakonu o radu može se sklopiti na određeno vrijeme u iznimnim situacijama. Prema odredbi Zakona o radu ugovor na određeno se može sklopiti kada je potreba za obavljanjem posla privremena, odnosno unaprijed određena vremenskim periodom, na primjer zamjena odsutnog djelatnika.

Pomorac prije sklapanja ugovora o radu dostavlja poslodavcu Pomorsku knjižicu, valjanu liječničku svjedodžbu te ovlaštenja potrebna za obavljanje dužnosti na brodu propisana Pravilnikom o zvanjima i svjedodžbama. Propisane su minimalne plaće po zvanjima za državne linije i minimalne plaće za lokalne, županijske i međuzupanijske linije i pomorski dodatak. Plaća pomorca sastoji se od osnovne plaće, dodataka i ostalih primitaka. Osnovna plaća podrazumijeva minimalnu plaću po zvanjima, dodatak se odnosi na rad nedjeljom, blagdanom, noću, dodatak na osnovnu radnog staža, pomorski dodatak te dodatak za izvanredne radove koji ne spadaju u uobičajene poslove.

Kolektivnim ugovorom propisane su i odredbe koje se odnose na radno vrijeme. Rad nedjeljom, blagdanima, noćni i prekovremeni rad koji je uvećan u odnosu na redovni rad u propisanim postotcima. Za noćni rad 30% dok za rad nedjeljom i blagdanom 50% u odnosu na redovni rad.

Prema *Pravilniku o uvjetima i načinu održavanja straže te obavljanju drugih poslova na brodu kojima se osigurava sigurna plovidba i zaštita mora od onečišćenja* radno vrijeme pomorca je osmosatno s jednim danom odmora u tjednu i odmora državnim blagdanima. Radno vrijeme mora biti evidentirano kroz sate rada i odmora pojedinog pomorca. Sati rada u tijeku bilo koja 24 sata ne smije biti više od 14 sati. Pomorac u tijeku 24 sata mora imati 10 sati odmora, a u razdoblju od sedam dana odmor iznosi najmanje 77 sati. Odmor se može podijeliti u dva dijela od kojih jedan u neprekinutom periodu od 6 sati te razdoblja ne smiju biti veća od 14 sati između dva odmora.

Prava pomoraca na godišnji odmor, plaćeni i neplaćeni dopust, bolovanje, troškove ukrcaja, repatrijacije na račun poslodavca.

Prestanak ugovora o radu prestaje istekom ugovora o radu na određeno vrijeme, otkazom ugovora jedne od strana, sporazumom, odlaskom pomorca u mirovinu, odlaskom pomorca u invalidsku mirovinu, odlukom nadležnog suda, smrću pomorca ili poslodavca ili likvidaciji odnosno brisanju društva iz sudskog registra.

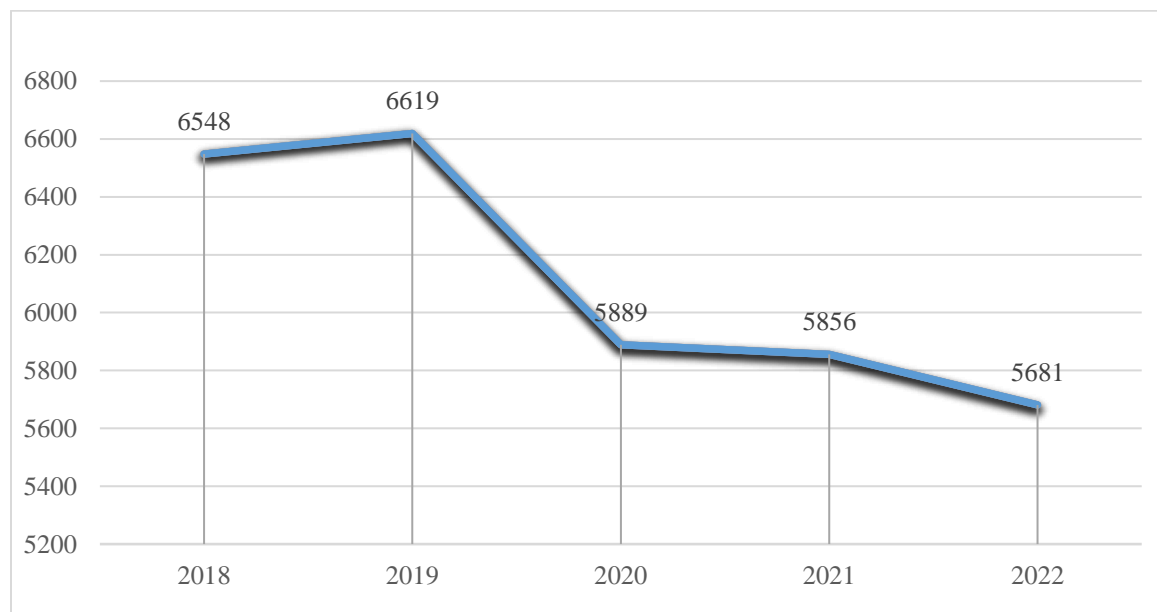
Poslodavac pismeno otkazuje ugovor o radu ako prestane potreba za obavljanje određenog posla (Poslovno uvjetovani otkaz), pomorac nije u stanju izvršavati svoje obveze (Osobno uvjetovani

otkaz), pomorac krši obveze iz radnog odnosa (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika), pomorac nije zadovoljio na probnom radu (otkaz zbog nezadovoljavanja na probnom radu) te iste obrazložiti uz ugovorni otkazni rok. Pomorac može otkazati ugovor o radu poslodavcu 30 dana unaprijed u pisanom obliku.

4. ANALIZA UKRČANIH POMORACA U NACIONALNOJ PLOVIDBI U RAZDOBLJU OD 2018. DO 2022. GODINE

U ovom dijelu završnog rada analizirani su statistički podaci ukrcaja pomoraca prikupljeni iz CIMIS sustava [10], za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine. Podaci služe za usporedbu broja pomoraca prije, za vrijeme i nakon završetka pandemije uzrokovane Covid-19 virusom.

U Grafu 1. prikazani su podaci o broju ukrcanih pomoraca u nacionalnoj plovidbi, u razdoblju od 2018. godine do 2022. godine.

Graf broj 1. Ukupan broj pomoraca ukrcanih u nacionalnoj plovidbi od 2018. do 2022. godine

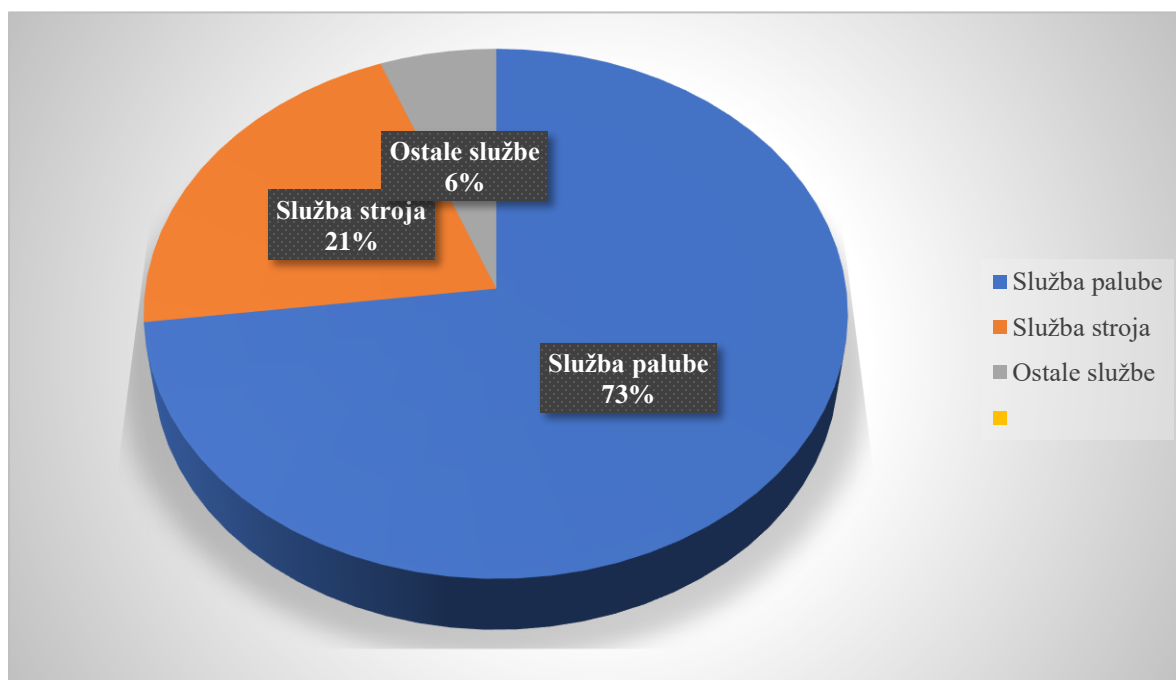
Analizom podataka iz utvrđeno je da je broj ukrcanih pomoraca u 2018. godini iznosio 6548, nakon čega je zabilježen blagi porast u 2019. godini, kada je broj ukrcanih pomoraca iznosio 6619

pomoraca. U predpandemijskom razdoblju najveći broj ukrcanih pomoraca zabilježen je u 2019. godini.

U pandemijsko vrijeme, odnosno u 2020. godini, ukrcan je 5889 pomoraca, što predstavlja pad od 730 ukrcanih pomoraca u odnosu na prethodnu godinu.

Trend pada broja ukrcanih pomoraca nastavio se i u 2021. godini kada je ukrcano 5856 pomoraca, a broj nastavlja padati i u godini 2022. kada je ukrcano 5681 pomorca. Usporedbom broja ukrcanih pomoraca u 2018. godini i broja u 2022. godine dolazi se do zaključka da je u nacionalnoj plovidbi ukrcano 867 pomoraca manje, što znači da je pandemija uzrokovana COVID-19 virusom značajno utjecala na male brodare.

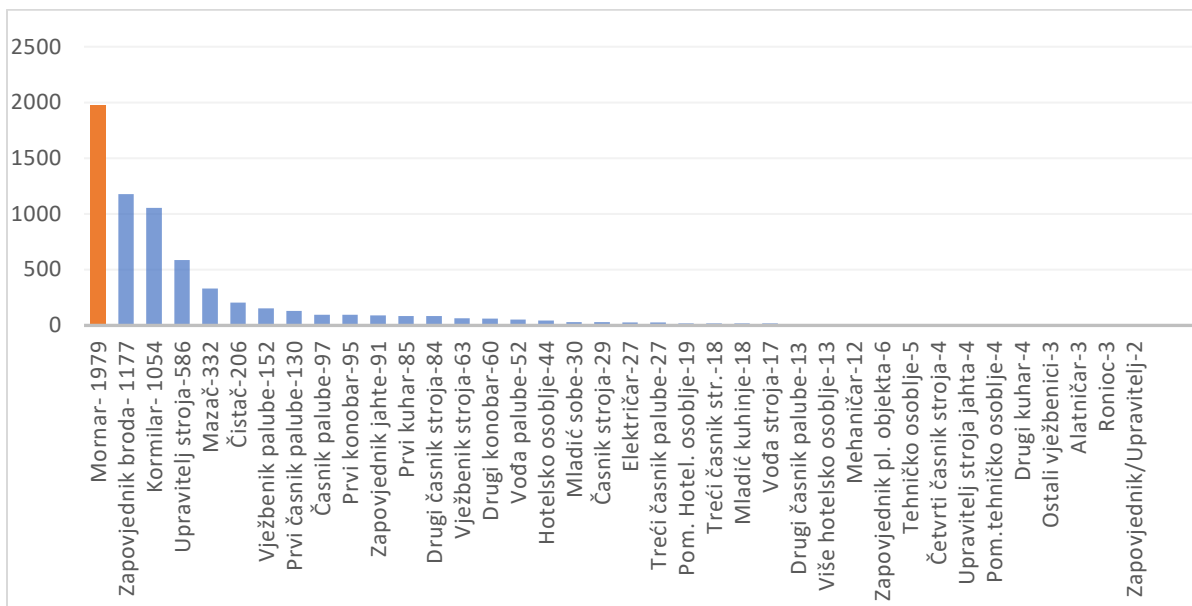
U Grafu 2. prikazan je ukupan broj ukrcanih pomoraca po službama u 2018. godini.

Graf 2. Broj ukrcanih pomoraca u 2018. godini – po službama

Analizom podataka utvrđeno je da je najveći broj pomoraca ukrcan u službi palube, ukupno 4780 pomorca, slijedi služba stroja s 1388 pomoraca te ostale službe sa 380 ukrcanih pomoraca.

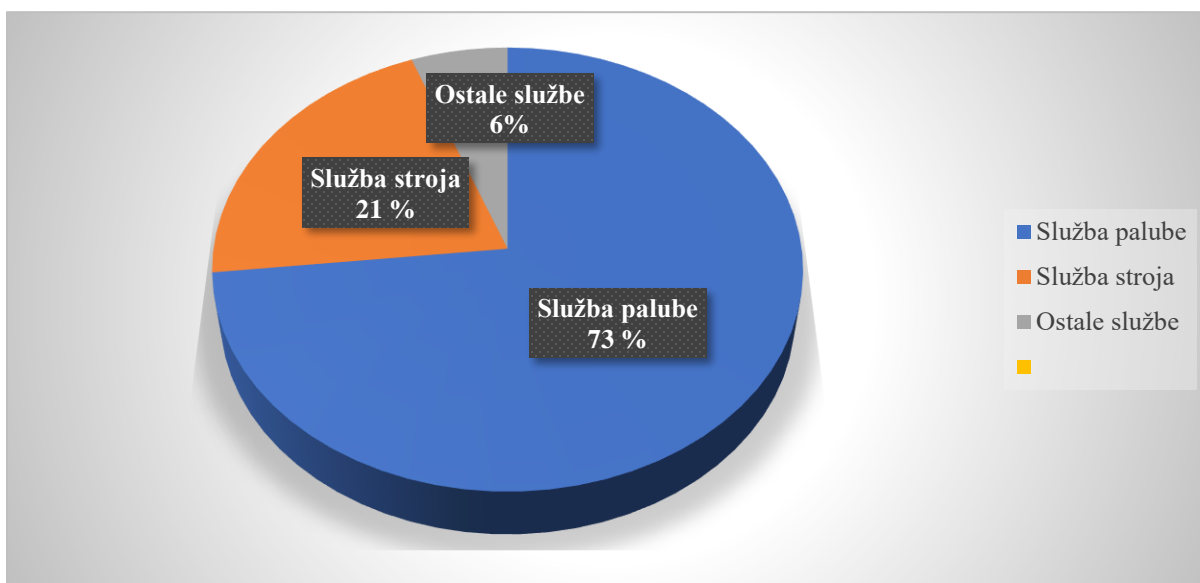
U Grafu 3. Prikazan je ukupan broj pomoraca po službama i zvanjima u 2018. godini.

Graf broj 3. Broj ukrcanih pomoraca u 2018.godini - po zvanjima

Najveći broj ukrcanih pomoraca u službi palube je u svojstvu Mornara, u službi stroja je u svojstvu Upravitelj stroja, a u ostalim službama je u svojstvu Prvog konobara.

U Grafu 4.prikazan je ukupan broj ukrcanih pomoraca u 2019 godini

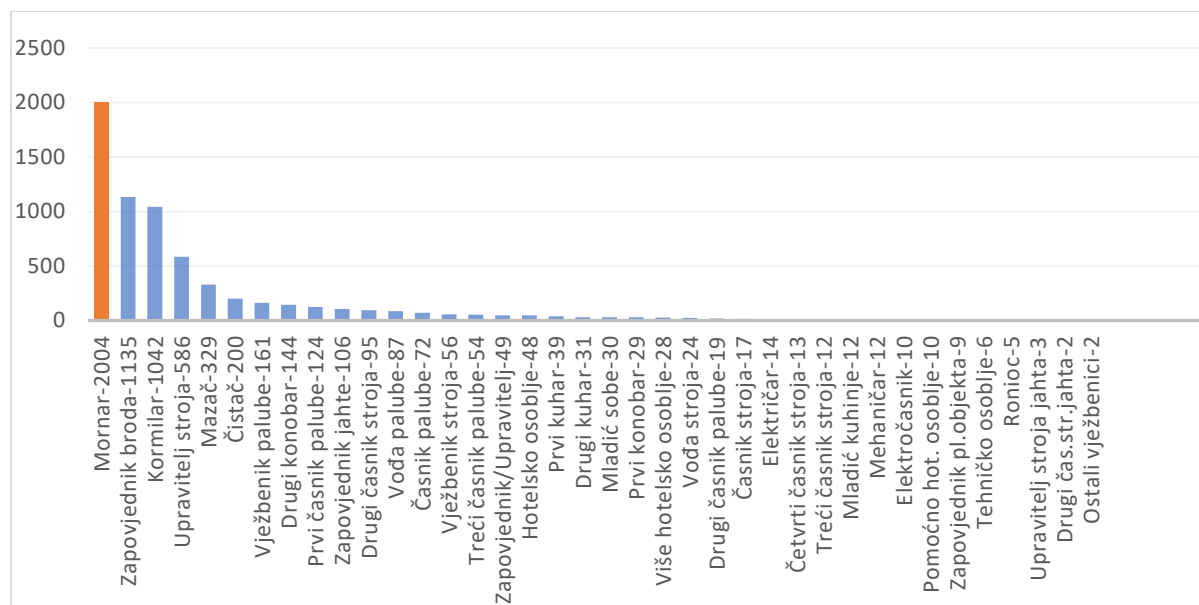

Graf 4. Broj ukrcanih pomoraca u 2019.godini – po službama

Analizom podataka utvrđeno je da ukupan broj pomoraca ukrcanih u 2019. godini iznosi 6619 pomoraca 4862 pomorca ukrcano je u službi palube, slijedi služba stroja s ukupno 1384 ukrcanih pomoraca te ostale službe s 373 pomoraca.

U odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je povećanja broja pomoraca u službi palube za 82 pomorca, pad za 7 pomoraca u ostalim službama te pad za 4 pomorca u službi stroja .

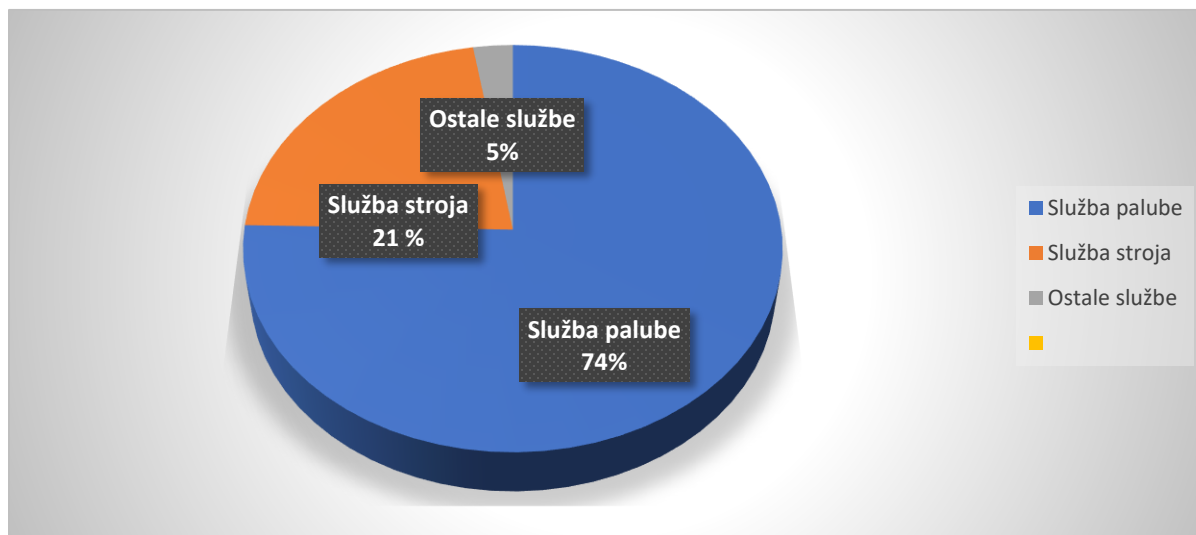
U Grafu 5. prikazan je ukupan broj pomoraca po službama i zvanjima u 2019. godini.

Graf broj 5. Broj ukrcanih pomoraca u 2019. godini - po zvanjima

Najveći broj ukrcanih pomoraca u službi palube je u svojstvu Mornara, u službi stroja je u svojstvu Upravitelj stroja, a u ostalim službama je u svojstvu Drugog konobara.

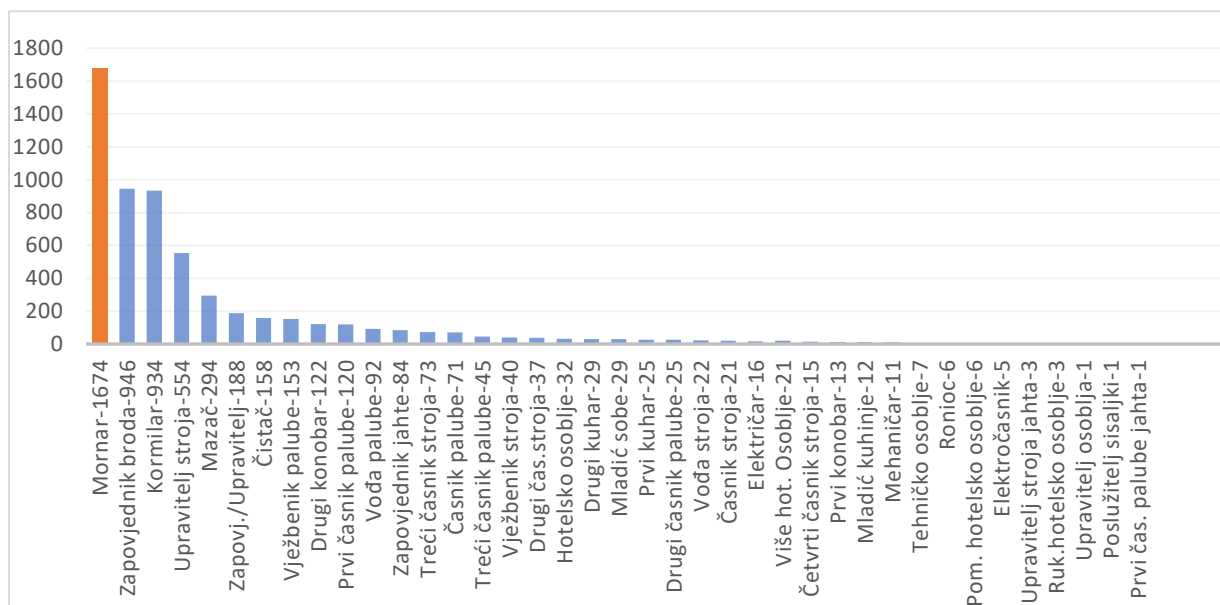
U Grafu 6.prikazan je ukupan broj ukrcanih pomoraca u 2020.godini

Graf 6. Broj ukrcanih pomoraca u 2020 godini – po službama

U nacionalnoj plovidbi je u 2020. godini ukrcan 5889 pomorac. Od tog broja, 4333 pomorca, ukrcano je u službi palube, 1264 pomorca ukrcano je u službi stroja, dok je u ostalim službama ukrcano 292 pomorca. U odnosu na prethodnu godinu najveći pad broja ukrcanih pomoraca zabilježen je u službi palube, u kojoj je ukrcano 529 pomoraca manje, u odnosu na 2019. godinu. U službi stroja ukrcano je 120 pomoraca manje, a u ostalim službama je ukrcan 81 pomorac manje nego u 2019. godini.

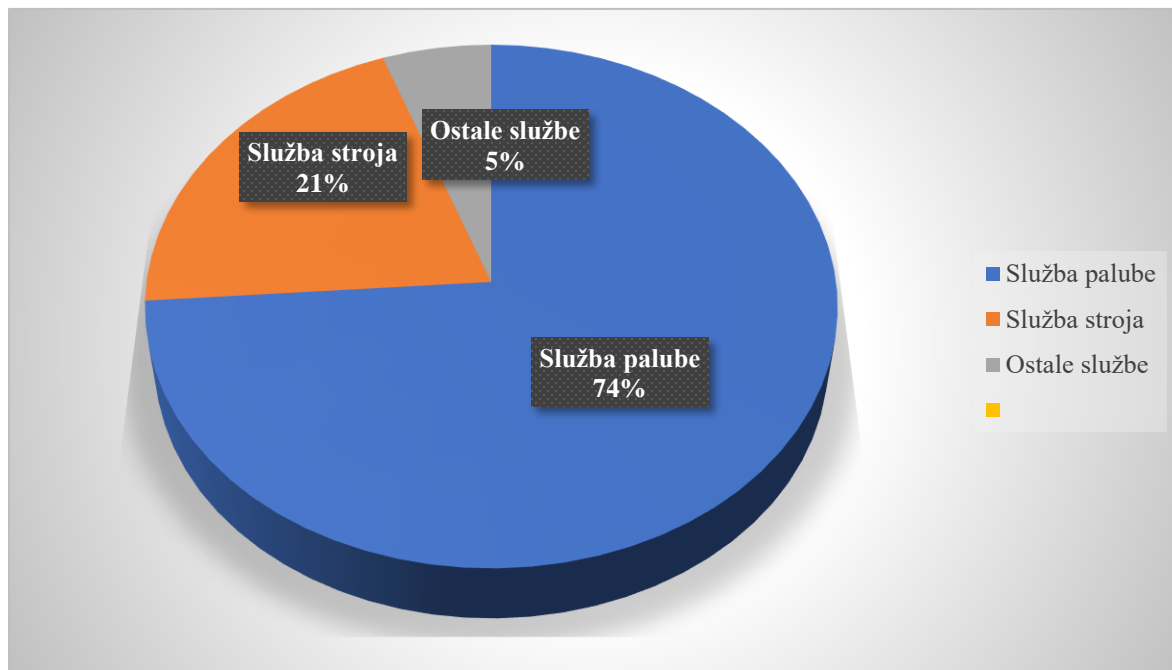
U Grafu 7. prikazan je ukupan broj pomoraca po službama i zvanjima u 2020. godini.

Graf broj 7. Broj ukrcanih pomoraca u 2020. godini - po zvanjima

U godini 2020. godini došlo je do pada broja ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednik broda, u kojem je ukrcano 189 pomoraca manje u odnosu na 2019. godinu. No, zabilježen je porast ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda, u kojem je ukrcano 139 pomoraca više u odnosu na prethodnu godinu.

U Grafu 8.prikazan je ukupan broj ukrcanih pomoraca u 2021.godini

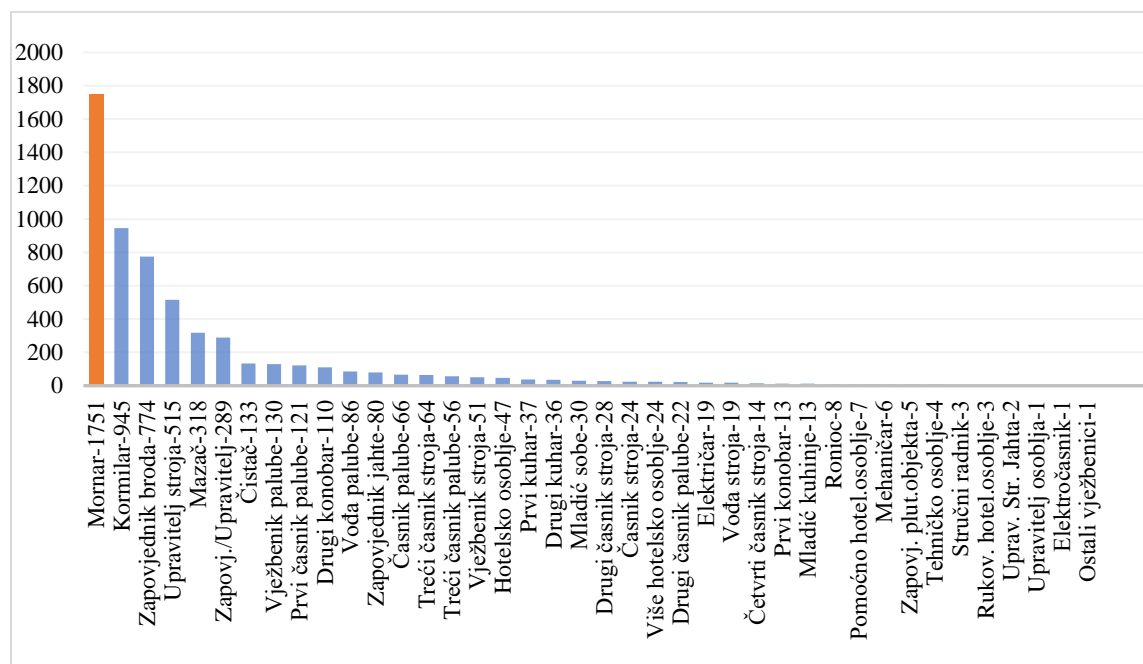

Graf 8. Broj ukrcanih pomoraca u 2021.godini – po službama

U 2021. godini ukupan broj pomoraca ukrcanih u nacionalnoj plovidbi iznosio je 5856. U službi palube ukrcano je ukupno 4325 pomorca, slijedi služba stroja u kojoj je ukrcano ukupno 1207 pomoraca, dok je u ostalim službama ukrcano ukupno 325 pomoraca.

U odnosu na prethodnu godinu rast broja ukrcanih pomoraca zabilježen je u ostalim službama, gdje je ukrcano 33 pomorca više nego u 2020. godini. U službi palube je ukrcano 8 pomoraca manje, a u službi stroja 57 pomoraca manje u odnosu na prethodnu godinu.

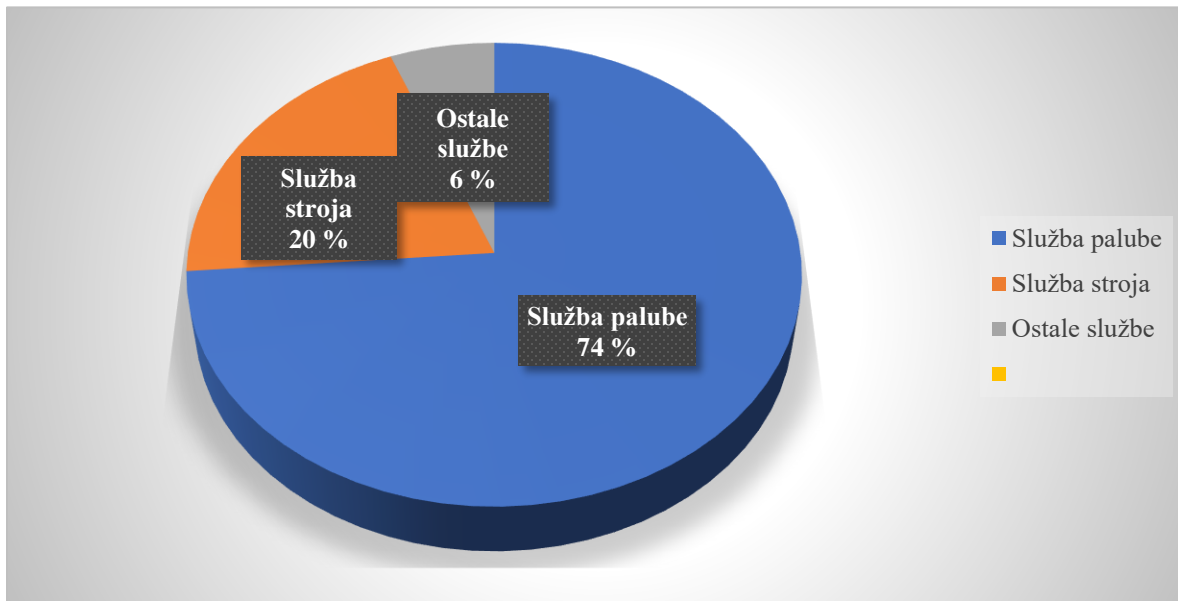
U Grafu 9. prikazan je ukupan broj pomoraca po službama i zvanjima u 2021. godini.

Graf broj 9. Broj ukrcanih pomoraca u 2021. godini - po zvanjima

U godini 2021. godini zabilježen je pada broja pomoraca ukrcanih u svojstvu Zapovjednik broda, ali je vidljiv porast ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda. U usporedbi s 2020. godinom, u svojstvu Zapovjednika broda ukrcano je ukupno 172 pomorca manje, dok je u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda ukrcan 101 pomorac više u odnosu na prethodnu godinu.

Grafu 10. prikazan je ukupan broj ukrcanih pomoraca u 2022. godini.

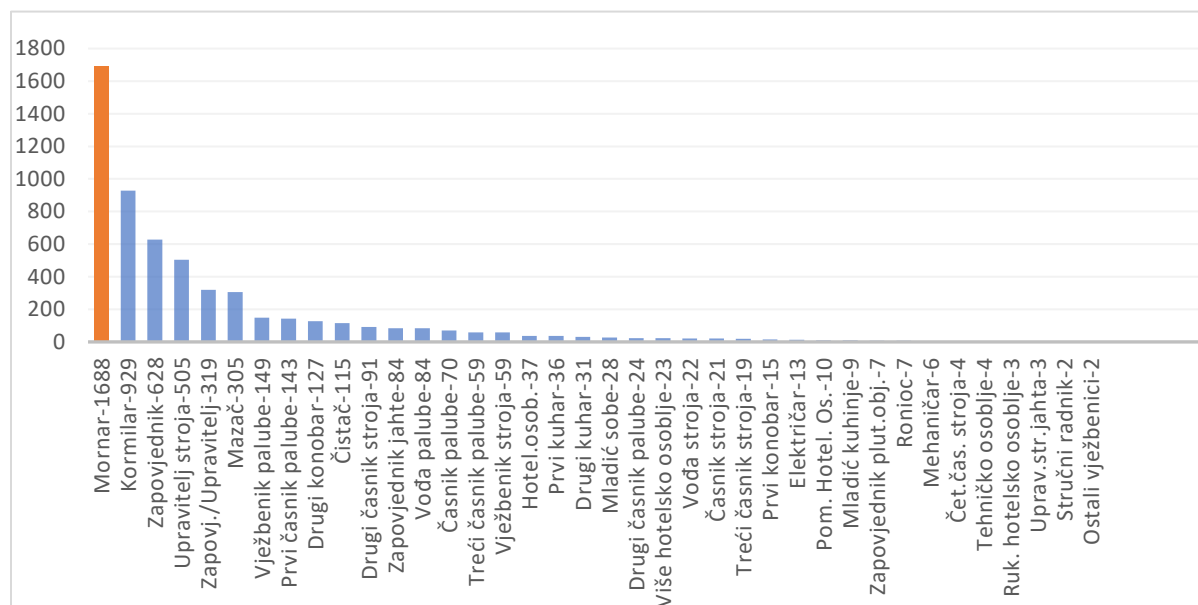
Graf 10. Broj ukrcanih pomoraca u 2022. godini – po službama

U 2022. godini u nacionalnoj plovidbi je bilo ukrcano ukupno 5681 pomoraca.

U službi palube bilo je ukrcano 4198 pomoraca, 1152 pomorca bilo je ukrcano u službi stroja, dok je u ostalim službama bilo ukrcano ukupno 342 pomorca.

U odnosu na prethodnu godinu najveći pad broja ukrcanih pomoraca zabilježen je u službi palube, u kojoj je ukrcano ukupno 127 pomoraca manje u odnosu na prethodnu godinu. Pad je zabilježen i u službi stroja u kojoj je ukrcano ukupno 55 pomoraca manje, dok je u ostalim službama zabilježen porast, a ukrcano je ukupno 17 pomoraca više u odnosu na prethodnu godinu.

U Grafu 11. prikazan je ukupan broj pomoraca po službama i zvanjima u 2022. godini.

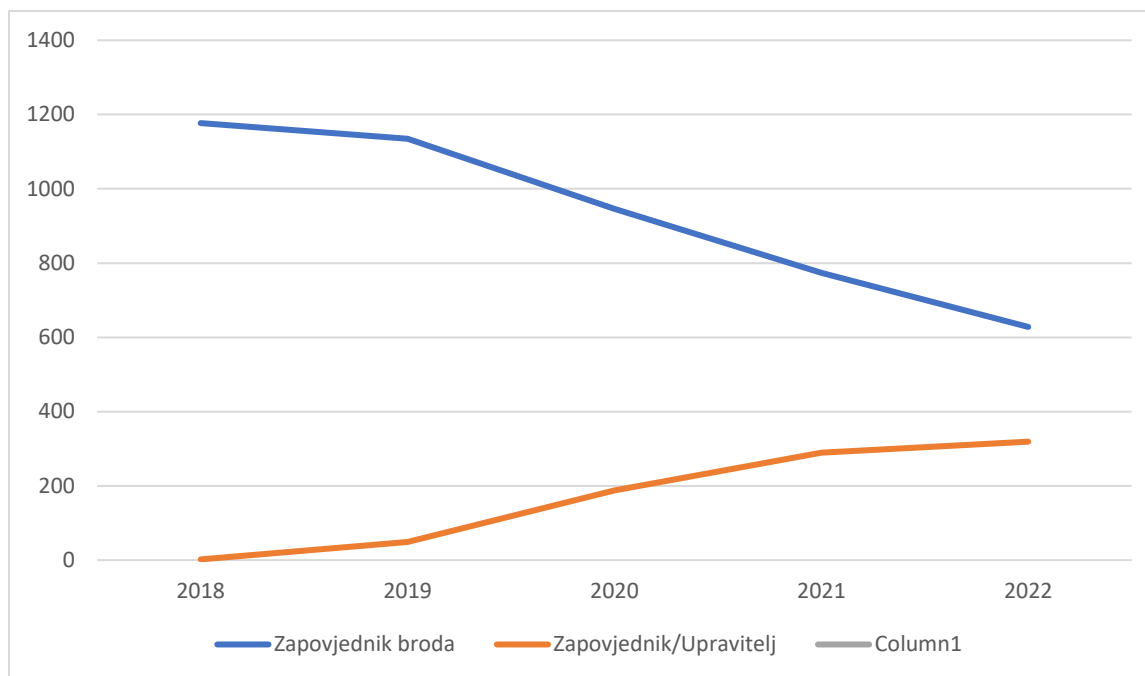
Graf 11. Broj ukrcanih pomoraca u 2022. godini - po zvanjima

U godini 2022. došlo je do pada broja pomoraca ukrcanih u svojstvu Zapovjednik broda, ali je vidljiv porast ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda. U usporedbi s 2021. godinom, u svojstvu Zapovjednika broda ukrcano je ukupno 146 pomoraca manje, ali je u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda ukrcano 30 pomoraca više u odnosu na prethodnu godinu.

Kada se, u razdoblju od 2018. do 2022. godine, usporede podaci o broju ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednika broda i u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj broda (Graf 12.) dolazi se do zaključka da se u promatranom razdoblju bilježi trenda smanjivanja broja ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednika broda, ali se istovremeno bilježi i trend povećanja broja pomoraca ukrcanih u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj.

U 2018. godini broj ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednika broda iznosio je 1177, dok je u 2022. godini iznosio 628, odnosno zabilježen je pad od 549 ukrcanih zapovjednika. Za usporedbu, pri analizi broja pomoraca ukrcanih u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj utvrđen je značajan rast broja ukrcanih pomoraca, odnosno u 2018. godini bilo je ukrcano samo 2 pomorca dok je u 2022.

godini taj broj iznosio 319 pomoraca. Porast ukreaja u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj je izražen u velikoj mjeri zbog nedostatka upravitelja stroja i uštede troškova za samog vlasnika broda.

Graf 12. Usporedba Zapovjednik broda i Zapovjednik/Upravitelj od 2018. do 2022. godine.

Ukreaj dvojne funkcije Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda najviše je izražen kod malih brodara gdje tu funkciju obavlja osoba koja je ujedno i vlasnik broda.

Zapovjednik upravitelj može se ukrcati na ribarski, teretni ili putnički brod u nacionalnoj plovidbi prema Pravilniku o najmanjem broju članova posade. Prema navedenom pravilniku zapovjednik mora posjedovati odgovarajuću svjedodžbu o osposobljenosti za upravitelja stroja da bi mogao obavljati dvojnu funkciju te je ispravan naziv po Cimis sustavu Zapovjednik hrvatskog broda/Upravitelj stroja u nacionalnoj plovidbi.

5. Zaključak

Rad pomoraca, njihova prava i obveze u Republici Hrvatskoj regulirani su Pomorskim zakonikom i pratećim pravilnicima. Kroz analizu Pomorskog zakonika i pravilnika, u radu je prikazan pravni okvir koji uređuje rad pomoraca, uključujući postupke ukrcaja i iskrcaja, zdravstvenu sposobnost članova posade, minimalni broj članova posade za sigurnu plovidbu, zvanja i svjedodžbe o osposobljenosti pomoraca te pomorske knjižice i odobrenja za ukrcavanje. Također, istaknuto je da zaštiti prava pomoraca pridonijelo potpisivanje Kolektivnog ugovora u linijskoj nacionalnoj i međunarodnoj plovidbi te ratifikacija Konvencije o radu iz 2006. godine. Kolektivni ugovor donosi međusobne obveze i prava između brodara i pomoraca. Nacionalna plovidba je plovidba koja obuhvaća plovidbu unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske. Inspeksijski pregled brodova obavljaju inspektori sigurnosti plovidbe i ovlaštene djelatnici Lučkih kapetanija te nadzor može biti osnovni, prošireni, detaljni i po prijavi havarije.

Na temelju analize statističkih podataka može se zaključiti da je broj ukrcanih pomoraca u nacionalnoj plovidbi u razdoblju od 2018. do 2022. godine opao. Pandemija uzrokovana COVID-19 virusom značajno je utjecala na male brodare, što je rezultiralo smanjenjem broja ukrcanih pomoraca. Najveći broj pomoraca ukrcan je u službi palube, slijedi služba stroja, dok je najmanji broj ukrcan u ostalim službama. Također, primijećen je trend smanjivanja broja ukrcanih pomoraca u svojstvu Zapovjednika broda, dok se istovremeno bilježi trend povećanja broja pomoraca ukrcanih u svojstvu Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda. Ukrcaj dvojne funkcije Zapovjednik/Upravitelj hrvatskog broda najviše je izražen kod malih brodara gdje tu funkciju obavlja osoba koja je ujedno i vlasnik broda.

Popis literature:

- [1] Kolektivni ugovor za pomorce na brodovima koji obavljaju prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine: 93/23)
- [2] Kolektivni ugovor za hrvatske pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi (Narodne novine: 21/23)
- [3] Pomorski zakonik (Narodne novine: 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19)
- [4] Pravilnik o pomorskim knjižicama i odobrenjima za ukrcavanje, te postupcima i načinu prijave i odjave pomoraca na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje (Narodne novine: 112/16, 17/19)
- [5] Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca (Narodne novine: 130/13, 45/14, 124/15, 72/16)
- [6] Pravilnik o najmanjem broju članova posade ta sigurnu plovidbu koji moraju imati pomorski brodovi, plutajući objekti i nepomični odobalni objekti (Narodne novine: 63/07, 76/11, 46/13, 104/15, 31/16, 83/16)
- [7] Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti (Narodne novine: 93/07, 107/14, 124/15, 72/16)
- [8] Pravilnik o primjeni Konvencije o radu pomoraca iz 2006.godine (Narodne novine: 122/16, 42/19)
- [9] Naredbi o kategorijama plovidbe pomorskih brodova (Narodne novine: 46/06, 48/08)
- [10] [https://cimis.pomorstvo.hr/\(pristupljeno: 01. studenog 2023. god.\)](https://cimis.pomorstvo.hr/(pristupljeno: 01. studenog 2023. god.))

Popis slika:

Slika 1. Uvjerenje o najmanjem broju članova posade-prva strana

Slika 2. Uvjerenje o najmanjem broju članova posade-druga strana

Slika 3. Upisni list

Slika 4. Svjedodžba o sposobnosti broda za plovidbu

Popis tablica:

Tablica 1. Priznavanje svjedodžbi o osposobljenosti nižeg zvanja u službi palube

Tablica 2. Priznavanje svjedodžbi o osposobljenosti nižeg zvanja u službi stroja

Popis grafova:

Graf 1. Ukupan broj pomoraca ukrcanih u nacionalnoj plovidbi od 2018. do 2022. godine

Graf 2. Broj ukrcanih pomoraca u 2018. godini – po službama

Graf 3. Broj ukrcanih pomoraca u 2018.godini – po zvanjima

Graf 4. Broj ukrcanih pomoraca u 2019. godini – po službama

Graf 5. Broj ukrcanih pomoraca u 2019. godini - po zvanjima

Graf 6. Broj ukrcanih pomoraca u 2020. godini – po službama

Graf 7. Broj ukrcanih pomoraca u 2020. godini - po zvanjima

Graf 8. Broj ukrcanih pomoraca u 2021. godini – po službama

Graf 9. Broj ukrcanih pomoraca u 2021. godini - po zvanjima

Graf 10. Broj ukrcanih pomoraca u 2022. godini – po službama

Graf 11. Broj ukrcanih pomoraca u 2022. godini - po zvanjima

Graf 12. Usporedba Zapovjednik broda i Zapovjednik/Upravitelj od 2018. do 2022. godine

Sažetak

Pomorci u Republici Hrvatskoj imaju veliku ulogu u razvoju turizma, ribarstva i samoj linijskoj putničkoj plovidbi s obzirom na razvedenost Hrvatske obale. Usuglašavanje interesa prava i obveza između pomorca i poslodavca uređuju se Kolektivnim ugovorom. U radu je obrađena zakonska regulativa ukrcaja pomoraca u nacionalnoj plovidbi. Analizirani su uvjeti koje pomorci

moraju ispunjavati za stjecanje svjedodžbi o osposobljenosti i dopunskoj osposobljenosti, stjecanje zvanja, izobrazba, stručnoj spremi te liječničkoj svjedodžbi.

Opisan je primjer putničkog broda u nacionalnoj plovidbi i uvjeti koje brodar mora ispuniti ukrcajem minimalnog broja članova posade da bi brod bio sposoban za plovidbu. Nadalje, opisan je i inspekcijski nadzor brodova provode inspektori sigurnosti plovidbe i ovlašteni djelatnici Ministarstva.

Najvažniji dio rada odnosi se na analizu ukrcaja pomoraca u razdoblju do 2018.-2022. godine, iz koje je vidljiv pad broja ukrcaja pomoraca u vrijeme pandemije COVID-19 virusom, koji se nastavio i u sljedećim godinama.

Ključne riječi

Brod, pomorac, analiza, Republika Hrvatska

Seafarers employment

Summary

Seafarers in the Republic of Croatia play a major role in the development of tourism, fishing and liner passenger shipping itself, given the indentation of the Croatian coast. The reconciliation of interests, rights and obligations between the seafarer and the employer are regulated by the Collective Bargaining Agreement.

The legal regulations for signing-on seafarers in national navigation have been addresses in this paper. Conditions that must be met for obtaining certificates of competencies and additional certification, obtaining a title, training, professional preparation and medical certification have been analyzed.

An example of a passenger vessel in national navigation and the conditions that the shipowner must fulfill by signing-on a minimum number of crew members have been described. Furthermore, the inspections of ships, which is carried out by navigation safety inspectors and authorized employees of the Ministry, have been described.

The most important part of the paper is the analysis of the signing-on of seafarers in the period between 2018. to 2022., which shows decline in the number of signed on seafarers during the COVID-19 virus pandemic, which continued in the following years.

Keywords

Vessel, seafarer, analysis, Republic of Croatia